

Betænkning

over

- I. forslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp,
 II. forslag til lov om ændring af lov om udøvelse af jordemodergerning og
 III. forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring.
 (Fødselshjælp m. m.).

(Afgivet af udvalget den 17. maj 1972).

Udvalget har holdt 6 møder og har herunder haft samråd med indenrigsministeren, som endvidere skriftligt har besvaret en række spørgsmål fra udvalget.

Der er i udvalget modtaget skriftlige og mundtlige henvendelser fra Den almindelige danske Jordemoderforening og fra Århus amts og Storstrøms amts jordemoderforening.

Ad I. forslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp.

Udvalget har drøftet den i lovforslagets § 3, 2. pkt., omhandlede bestemmelse, hvorefter der almindeligvis ikke kan ydes konkret vejledning om anvendelse af svangerskabsforebyggende metoder til kvinder under 15 år. Udvalget har om dette spørgsmål fra indenrigsministeren modtaget en redegørelse, som er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har over for indenrigsministeren rejst spørgsmålet om en ændring af § 6, således at forvaltningen af opgaverne i henhold til loven henlægges til det i § 16 i lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender nævnte udvalg (social- og sundhedsudvalget) i stedet for som foreslået til det udvalg, der er nævnt i § 2 i lov om sygehusvæsenet (sygehusudvalget).

Indenrigsministeren har herefter stillet det nedenstående ændringsforslag, som er tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af venstres medlemmer).

Udvalget har fra indenrigsministeren modtaget en orientering om jordemoderud-

dannelsen og skal i tilslutning hertil henstille til ministeren at foranledige den eksisterende aldersgrænse på 30 år for optagelse på jordemoderskolen ophævet.

Endvidere har udvalget fra indenrigsministeren modtaget en redegørelse om lovforslagets økonomiske konsekvenser. Udvalget ønsker i denne forbindelse at understrege, at de forventede investeringsudgifter kommer til at strække sig over en årrække, og at spørgsmålet om udbygningstakten må indgå i amtskommunernes samlede prioriteringsovervejelser for sygehusvæsenets fremtidige udbygning.

Udvalget har med tilfredshed noteret sig, at loven er en rammelov, og at udbygningen af de i bemærkningerne til lovforslaget nævnte undersøgelsescentre ikke nødvendigvis skal være afsluttet ved lovens ikrafttræden den 1. april 1973, men opbygges i det omfang, det skønnes påkrævet i det enkelte amt, og i overensstemmelse med de retningslinjer, som vil blive udfærdiget af ministeren i henhold til lovens § 7.

Indenrigsministeren har over for udvalget erklæret sig beredt til at imødekomme et af amtsrådsforeningen fremsat ønske om, at disse retningslinjer vil blive udformet i nøje samarbejde mellem foreningen og ministeriet.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af venstres medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med den af ministerne foreslåede ændring.

Et mindretal (venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Ad II. forslag til lov om ændring af lov om udøvelse af jordemodergerning og

III. forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Fødselshjælp m. m.).

Udvalget indstiller lovforslagene til *vedtagelse uændret*.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp.

Af indenrigsministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Karlskov Jensen, Kofoed og Mette Madsen):

Til § 6.

Stk. 1 affattes således:

„Forvaltningen af opgaverne efter § 5 varetages af det udvalg, der er nævnt i § 16 i lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender.“

Bemærkninger.

Med henblik på sikring og videre udbygning af koordinationen af fødselshjælpen med foranstaltningerne i øvrigt inden for det sociale og sundhedsmæssige område uden for sygehusvæsenet foreslås det, at forvaltningen af opgaverne efter loven bevares under amtskommunernes social- og sundhedsudvalg og ikke henlægges til sygehusudvalgene. Man har derved endvidere lagt vægt på, at spørgsmålet om etablering af et stedligt samarbejde mellem sociale administrative myndigheder og institutioner og det offentlige sundheds- og sygehusvæsen m. v. er genstand for overvejelser i forskellig sammenhæng, bl. a. i det af socialministeriet nedsatte udvalg vedrørende den stedlige social- og sundhedstjeneste. Den nødvendige kontakt og koordination med sygehusudvalget vil bl. a. kunne opnås gennem det i § 23, stk. 2, i lov om offentlig sygesikring omhandlede fællesudvalg af amtskommunens social- og sundhedsudvalg og sygehusudvalg.

Koch.	Finn Christensen, formand.	Tove Lindbo Larsen, næstformand.	Inge Fischer Møller.	Marichen Nielsen.
Tastesen.	Birte Weiss.	Grete Westergaard.	Kurt Brauer.	Karen Thurøe Hansen.
Gerda Møller.	Ellen Strange Petersen.	Karlskov Jensen.	Kofoed.	
Mette Madsen.	Else-Merete Ross.	Gunner Baunsgaard.		

Bilag.

Indenrigsministerens redegørelse om den i lovforslagets § 3, 2. pkt., fastsatte aldersgrænse.

Efter lovforslaget, der på det omhandlede punkt er i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i den gældende svangerskabshygienne lov, vil der almindeligvis ikke kunne ydes en konkret vejledning om anvendelse af svangerskabsforebyggende metoder, omfattende ordination eller udlevering af præventive midler, til kvinder under 15 år. Kvinder under 15 år, der har været gravide, vil derimod kunne modtage sådan vejledning. Disse bestemmelser må ses på baggrund af straffelovens § 222, hvorefter samleje med et barn under 15 år er strafbart. Således som forslaget bestemmelser er udformet, vil en læge eller mødrehjælpsinstitution, der yder konkret vejledning til en kvinde under 15 år, kunne straffes efter straffelovens § 222, idet forholdet betragtes som medvirken til den pågældende lovovertrædelse.

En ændring af forslaget § 3, således at vejledning kan gives til alle kvinder uanset alder, ville kunne virke anstødelig, såfremt straffeloven opretholdes uændret, idet man

på den ene side åbner adgang til at give antikonceptionelle midler til kvinder under 15 år, medens man på den anden side fastholder, at samleje med personer under 15 år er strafbart.

Under folketingets 1. behandling af lovforslaget blev der nævnt muligheden af at indføre en dispensationsadgang.

Hertil må bemærkes, at en eventuel dispensationsadgang må have lovhjemmel, og at en sådan ligeledes vil kunne virke anstødelig i forhold til straffelovens bestemmelse. Det vil endvidere være vanskeligt at fastsætte brugbare objektive kriterier for adgangen til dispensation, og det vil vel også være yderst vanskeligt at administrere en sådan bestemmelse i praksis.

Den eneste mulige løsning ville efter indenrigsministeriets opfattelse være at nedsætte aldersgrænsen i straffeloven. Justitsministeren har over for folketinget tidligere givet tilsagn om at ville overveje at nedsætte grænsen til 14 år.